

У Европи и Србији жене су образованије од мушкараца

Јаз у зарадама у ЕУ износи 16 одсто у корист мушкараца, а у Србији, чак и у сектору здравства и социјалне заштите у којој жене чине већину запослених, у просеку су за 15.463 динара мање плаћене у односу на мушке колеге

Готово у свим земљама Европе жене чине образованији део популације, а подаци Евростата говоре да је на универзитетима у ЕУ током 2015. године дипломирало пет милиона студената – већину њих чине жене. Естонија има највећи проценат жена међу дипломираним студентима, али и највећу разлику у платама између жена и мушкараца која износи 27 одсто. Анализа Европског статистичког бироа такође сведочи да жене чине већинску радну снагу у професијама као што су образовање и здравство, док мушкарци доминирају у информационим технологијама и инжењерским занимањима. И док економисти скрећу пажњу на чињеницу да јаз у зарадама у Европској унији износи 16 одсто у корист мушкараца, главна тема у британским медијима ових дана су разлике у платама између жена и мушкараца запослених на Би-Би-Сију.

Полна заступљеност високообразованих у Европи (подаци из 2004)

Области у којима доминирају жене

80%

Образовање

74%

Здравство

Области у којима доминирају мушкарци

81%

Комуникацијске технологије

73%

Инжењерство

Извор: Евростат

Плата и углед професије се смањују када у њу уђу жене

Након што је британски јавни сервис објавио зараде запослених, више од 40 најпознатијих новинарки и водитељки затражило је хитну акцију како би се изједначиле њихове плате са мушким колегама које раде исти посао. Наиме, најплаћенија особа на британском јавном сервису је телевизијски и радијски водитељ Крис Еванс који зарађује око 2,2 милиона фунти годишње, а најплаћенија новинарка Клаудија Винклман зарађује између 450.000 и 500.000 фунти.

И у Србији жене чине образованији

део популације, а статистика сведочи да су од 47.000 студената који сваке године дипломирају на универзитетима у Србији, око 28.000 њих жене. Занимљива статистика родне (не) равноправности изведена из последњег пописа становништва говори да су жене те које у већем проценту уписују и завршавају факултете, па се тако, примера ради, 2012. године међу уписаним студентима налазило 56 одсто жена, а међу дипломираним академцима – 58 одсто.

Подаци изведени из истраживања Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања јасно говоре да жене чине већинску радну снагу у мање плаћеним занимањима – у сектору здравствене и социјалне

заштите ради чак 79 одсто жена у поређењу са 21 одсто мушкараца, док у области образовања 73 одсто запослених чине жене. Мушкарци чине више од 70 одсто запослених у сектору саобраћаја, грађевинарства и рударства, док је међу руководиоцима – менаџерима, законодавцима и функционерима, учешће мушкараца на нивоу две трећине.

Анализа Републичког завода за статистику која је публикована у књизи „Жене и мушкарци у Србији 2014. године” веома илустративно сведочи да су жене, готово у свим секторима, мање плаћене од мушкараца за исти посао. Највећа разлика је у финансијском сектору и делатностима осигурања, у коме

плата жена износи 91.144 динара а плата мушкараца – 120.518 динара. Парадоксално је да је чак и у сектору здравства и социјалне заштите, у којој жене чине већину запослених, плата жене у просеку мања за 15.463 динара у односу на зараду мушкараца. У сектору трговине на велико и мало платни јаз износи око 20.000 динара – на штету жена.

Др Зорица Мршевић, научна сарадница на Институту друштвених наука и добар познавалац родно сензитивног законодавства, примећује да се и плата и углед професије смањују када у њу уђу жене. Међутим, оно што је заједничко и слабије и боље плаћених пословима јесте то да се углавном мушкарци налазе на шефовским положајима.

„Ми живимо у свету који су дизајнирали мушкарци и морамо да се прилагођавамо њиховим правилима игре. Откада су жене добиле прилику да се образују, њихови академски успеси по правилу су већи него код мушкараца. Аустралијски психолог Стив Бидалф скреће пажњу на чињеницу да се мушкарци све мање образују и предвиђа да ће се до половине овог века проценат мушкараца који завршавају факултете драстично смањити. Узроци су бројни – 80 одсто ђака који имају проблеме са учењем су дечаки, а 90 одсто ђака који имају проблеме са владањем такође су дечаки. Девојчице су бољи ђаци – оне боље уче, боље памте, имају бољу концентрацију, постижу боље резултате на писаним и усменим тестовима и то дечаче деморалише. Осим тога, пубертет не оставља тако катастрофални утицај на школско постигнуће девојчица, као што је случај са дечакима. Али, дечаки на крају заврше у боље плаћеним професијама, јер је патријархат ипак скројен по мери мушкараца”, закључује наша сговорница. **Катарина Ђорђевић**

Др Зорица Мршевић